Ford müessesesi İngiltere için 50 bin mötorlü araba yapıyor

AKŞAM

Amerikada 42 milyon erkek askerî talim görecek

Sene 22 — No. 7816 — Fiati her yerde 5 kuruş

ÇARŞAMBA 24 Temmuz 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Şerefli bir gün: Lozan zaferinin yıldönümü

Bugün Lozan zaferinin 17 nci yıldönümüdür. Türk vatanını birkaç vilâyete inhisar ettiren Sevr muahedesi 17 yıl evvel bugün yırtılmış, kahramanca bir mücadeleden galip çıkan genç ve kuvvetli yeni Türkiyenin kuruluşunu bütün dünyaya tasdik ettiren Lozan sulhu imzalanmıştı.

Türk istiklâl mücadelesinde cephe kumandanı olarak düşmanla savaşan Millî Şef İnönü Türk kahramanlığının hakkı olan bu vesikayı da, karşılaştığı müşküllerin hepsini birer birer yenerek kabul ettirmiş, cephelerde kazanılan zaferi siyasî bir zaferle tamamlanmıştır.

Lozan zaferi bugün memleketin her tarafında olduğu gibi şehrimizde de kutlanacak, bu münasebetle üniversitede saat 15 de merasim yapılacaktır.

İngiltere sulhu reddetmiyor, herkes için hürriyet ve istiklâl istiyor

Bütün Avrupayı eline almış, kuvveti artmış bir Almanya ile beş on yıl sonra tekrar çarpışmaktansa, Almanya için pek parlak olmayan bugünkü şartlar içinde harbe devamı İngiltere tercih ediyor

İngilterenin cevabını anlamak için ne ingiliz gazetelerinin neşriyatını okumaya, ne de ingiliz ricalinin beyanatını dinlemeye ihtiyaç vardı. Hitlerin nutkundaki müphem ve tehditli sulh teklifine İngilterenin «evet» demesini hiç kimse, hattâ eminiz ki bizzat Hitler bile beklemiyordu.

Bununla beraber İngiltere Hariciye nazırı, vekar ve nefse itimad dolu nutkunda herhangi bir sulhu ulu orta reddeden bir tavır takınmamıştır. Lord Halifax diyor ki: «Harbi biz hiç bir zaman istemedik. Harbin, lüzumundan bir gün fazla sürmesini hiç kimse istemez. Fakat gerek bizim için, gerek diğer milletler için hürriyet temin olununcaya kadar çarpışmaktan vazgeçmiyeceğiz.»

İngiliz Hariciye nazırının beyanatı, baştan başa bu hürriyet dâvasının müdafaasına hasredilmiştir: İngiltrenin hürriyeti, işgal altında bulunan memleketlerin hürriyeti.

Bir kere daha görülüyor ki sulhu istemekte iki taraf da müşterektir. Ancak sulhun gayelerinde birbirine yanaşmasına imkân olmayan farklar var.

Almanyanın İngiltereye teklif ettiği sulh, kısaca, Almanyanın Avrupada hâkimiyetini, işgal ettiği memleketler üzerinde tagallübünü temin edecek bir anlaşmadır. İngilterenin kabul edebileceği sulh ise Avrupa milletlerine hürriyet ve istiklâllerini iade edecek, hiç bir devletin diğerlerine tagallüp ve tahakkümünü temin etmiyecek bir sulhtur. İngiltere ne işgal altındadır, ne de hürriyet ve istiklâlini kaybetmiştir. Fakat, kendisinin bugünkü tam hürriyetini diğer Avrupa milletlerinin yok edilmiş hürriyetinden ayırmıyor. Bunda da haklıdır. Zira baştan başa alman hâkimiyeti altına girmiş bir Avrupa yanında İngilterenin uzun zaman hürriyetini muhafaza etmesi mümkün değildir. İngilterenin, bugünkü vaziyeti kabul ederek sulhe yanaşması, yakın bir istikbalde ya Almanyanın siyasî ve iktisadî hâkimiyeti altına girmeyi, yahut yeniden zarurî bir mücadeleye başlamayı şimdiden göze alması demektir. Şulh içinde bütün Avrupayı eline almış, beş on yıl sonra kuvveti yüz misline çıkmış bir Almanya ile tekrar çarpışmaktansa, Almanya için pek parlak olmayan bugünkü şartlar içinde dövüşmeye devam etmek elbette İngilterenin işine daha çok gelir.

Mesele, doğrudan doğruya ve yalnız İngiltere ile Almanya arasında bir menfaat ihtilâfı değildir. Öyle olsaydı, Almanya İngiltereden hiç bir şey istemediği için, bilâkis İngiltere ile bugün dünyayı paylaşmaya hazır olduğu için harp çabuk biterdi. Aradaki ihtilâf, bizzat İngiltereyi değil, Avrupanın mukadderatını alâkadar eden bir fikir ve mezhep dâvâsıdır: İngiltere, bütün Avrupa milletleri için hürriyet ve istiklâl istiyor. Bunda, sadece yüksek ve nazarî insaniyet prensipleri namına olmasa bile, kendi hürriyetini diğerlerinin hürriyetine bağlı gördüğü için ısrar ediyor. Almanya ise Avrupayı kendi menfaatlerine hizmet edecek bir müstemleke hâline koymak emelindedir.

Ayrılık büyüktür, boğuşma, iki taraftan biri ötekini temamen ezinceye kadar devam edecektir.

Necmeddin Sadak

Bekârlık vergisi kanunu yakında Meclise veriliyor

Çocuklu dul kadınlarla, malûller ve sıhhatları evlenmeğe müsaid olmıyanlar muaf olacaklar

20 - 45 yaşındaki bekârlar vergiye tabi

Ankara 23 (Telefonla) — Yozgad mebusu B. Sırrı İçöz tarafından teklif edilip tetkik edilmek üzere Başvekâletten Maliye Vekâletine verilen bekârlık vergisi kanunu projesi yakında Meclise gönderilecektir. Öğrendiğime göre Maliye Vekâleti, bu projeyi izdivacı teşvikten ziyade âmme hizmetlerine iştirak hususunda bekârlarla evliler arasında bir müsavat temininde âmil olacağını düşünmüş ve bu mülâhaza ile projeyi kabule şayan görmüştür. Maliye Vekâleti şimdi, bu esas dahilinde yeni bir proje hazırlamağa başlamıştır.

Yeni projeye göre 20 yaşından 45 yaşına kadar bütün bekârlar vergiye tabi olacaktır. Çocuklu dul kadınlarla malûller ve sıhhatleri evlenmeğe müsait olmıyanlar vergiden muaf olacaklardır.

Alınacak vergi miktarı bekârlardan vergi almakta olan memleketlerin mevzuatı tetkik olunduktan sonra tesbit edilecektir.

Yeni zelzeleler

Kelkit 23 (A.A.) — Bugün burada saat 10,55 te beş saniye süren şiddetli ve gürültülü bir yer sarsıntısı olmuştur, hasar yoktur.

Trabzon 23 (A.A.) — Bugün saat 11,13 te burada dört saniye süren orta şiddette bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

ROMANYANIN VAZİYETİ

Başvekil ve Hariciye Nazırı Almanyaya davet edildiler

Diğer taraftan Romanya ile Sovyet Rusya arasında bir yakınlaşma ihtimalinden bahsediliyor

Bükreş 23 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor: Başvekil B. Gigurtu ve Hariciye Nazırı B. Manoilesco, Alman Hariciye Nazırı tarafından Salzbourga davet edilmişlerdir. Rumen Nazırları 26 temmuz cuma günü Salzbourgda bulunacaklar ve Alman hükûmetinin misafiri olacaklardır.

Bükreş 23 (A.A.) — Alman Hariciye Nazırı B. von Ribbentropun daveti üzerine Romanya Başvekili B. Gigurtu ile Romanya Hariciye Nazırı B. Manoilesco, yarın akşam Salzbourga gideceklerdir. B. von Ribbentrop ile Rumen Nazırı arasındaki mülâkat, cuma sabahı yapılacaktır. Siyasî Rumen mahafili, yeni Rumen siyasetinin zimamdarları ile von Ribbentrop arasındaki bu ilk teması memnuniyetle kaydetmektedirler.

Sovyet - Rumen yakınlaşması ihtimali

Bükreş 23 (A.A.) — (Reuter): Sovyet Rusyanın bir nota vererek Romanyada bugünkü rejimden daha demokratik bir rejim kurulmasını istediği teeyyüd etmemekle beraber Almanya ve İtalyanın hareket tarzlarının Sovyetlerle Romanya arasında bir yakınlaşmaya yol açacağı Rumen siyasî mahfillerinde kabul ediliyor. Eski Hariciye Nazırı B. Gafenco'nun Moskovaya sefir tayini bunun ilk safhasıdır. B. Gafenco Sovyetler hükûmeti tarafından iyi görülen bir diplomattır.

Panama konferansı

Amerika Hariciye Nazırının nutku

"Bugünkü vakayi medeniyetin terakkisinde muvakkat bir inkıtadır„

«Amerikada yabancı faaliyetine karşı tedbirli bulunmak lâzımdır»

Havana 23 — Reuter: Burada toplanan Amerika devletleri konferansında Amerika Hariciye Nazırı B. Hull bir nutuk söylemiştir. Nazır demiştir ki: «Amerikadaki Avrupa müstemlekeleri üzerinde Amerika cümhuriyetlerinin müşterek bir himaye tesis etmelerini Amerika hükûmeti tasvib etmektedir. Bu müstemlekeleri zaptetmek veya hâkimiyetimizi onlara teşmil eylemek arzusunda değiliz. Bununla beraber Avrupa ihtilâfları halledilirken bu mıntakaların bir mübadele maddesi olmalarına müsaade etmiyebiliriz. Bu hususta süratle ve tereddüdsüz harekete geçebilecek bir halde bulunmalıyız.»

Nazır, bundan sonra Amerikadaki yabancı propagandanın tehlikesinden bahsederek demiştir ki: «Bu hareket yabancı devletler tarafından Amerika cümhuriyetlerini dinamitlemek için bir teşebbüstür. Bizlere düşen vazife, her Amerika cümhuriyetinin tamamiyet ve istiklâlinin korunabilmesi için kati bir harekete geçmektir.

(Devamı 2 nci sahifede)

Dikkatler:

23 temmuz

Dün 23 temmuzdu. Yani Sultan Hamid istibdadının yıkılarak Meşrutiyetin kuruluşu üzerinden 32 sene geçmiş bulunuyordu. Fakat kimsenin haberi olmadı.

Türkiye tarihinde — bilhassa Türkiyenin inkılâp tarihinde — bu, o kadar ehemmiyetsiz hâdise midir? Bu uğurda ne büyük millî gayretler sarfedildi.

Öyle sanıyoruz ki, Cümhuriyet rejimimizden evvelki büyük menkıbelerimizi de benimsemekte, mefahir saymakta, mahzur yok, bilâkis fayda vardır. Yalnız kadirşinaslık noktasından değil, millî ananeler cihetinden de bu noktayı mühimsemeliyiz.

REİSİCÜMHUR

İstirahat etmek üzere Yalovadan Florya deniz köşkünü teşrif ettiler

Millî Şefin Floryada dünkü gezintisine aid bir enstantane

Reisicümhur İsmet İnönü, istirahat etmek üzere Yalovadan Florya Deniz köşkünü teşrif etmişlerdir. Millî Şef dün sahilde bir gezinti yapmışlar ve plâjdaki halk tarafından selâmlanmışlardır.

Son dakika

Amerika Baltık memleketlerinin Rusyaya ilhakını tanımıyor

Amerika Hariciye Nazır Vekili B. Wellesin beyanatı

Vaşington 24 (A.A.) — Reuter: Havanada bulunan Amerika Birleşik devletleri Hariciye Nazırı B. Cordel Hull'a muvakkaten vekâlet etmekte olan B. Summer Welles gazetecilerle yaptığı görüşmede, Estonya, Letonya, ve Litvanyanın Sovyetler birliği tarafından belğ edilmiş olduğunu söylemiş ve Amerika Birleşik devletleri, kuvvet istimali ve yahut kuvvet tehdidi ile yapılsın, ekül faaliyetlere muhaliftir» demiştir.

B. Welles, resmi beyanatta şunları söylemiştir:

«Üç Baltık devleti Sovyetler birliğine iltihak kararı almışlar ise de, Amerika birleşik devletleri, bu devletlerin elçilerini halen kuvvetin tahakkümü altında bulunan hükümran hükûmetlerin elçileri olarak tanımakta devam eyliyecektir.»

Avustralyadan İngiltereye yeni kuvvetler geldi

Londra 23 — Avustralyadan İngiltereye yeni takviye kıtaatı gelmiştir.

Başvekil dün Hariciye Vekâletinde bir müddet meşgul oldu

Ankara 23 (Telefonla) — Başvekil doktor B. Refik Saydam bugün öğleden evvel Hariciye Vekâletine gelerek umumî kâtip B. Numan Menemencioğlu ile bir müddet görüşmüştür.

Habeş imparatoru Hartum şehrinde bulunuyor

Habeşistanda harekete geçmek için ilk fırsatı bekliyor

Kahire 24 (A.A.) — Reuter bildiriyor: İngiliz hükûmeti Habeş imparatoru Haile Selâsiyeye Hartum şehrinde bir ikametgâh vermiştir. İmparator Habeşistana girmek henüz vaktin gelmediğini biliyor. Fakat müsait fırsat zuhurunda milletine yardım etmek ve harekete geçmek için Habeşistan civarında bulunmak istemektedir. Yaklaşmakta olan yağmur mevsimi Habeşistanda İtalyanlar için tehlikeli olacaktır. O zaman İtalyanların askeri harekâtı mahdut olacak, imparatorlarının uzakta olmadığını bilen yerliler ise, daha şimdiden birçok mıntakalarda çıkmış olan isyanı fazlalaştırmak için hiç bir fırsatı kaçırmıyacaktır.

Almanyada umumî balolara müsaade edildi

Berlin 24 (A.A.) — Führerin emri ile, çarşamba ve cumartesi akşamları, saat 19 dan sonra umumî balolara yeniden müsaade edilmiştir.

İngiltere Çekoslovak hükûmetini tanıdı

Londra 23 (A.A.) — İngiliz başvekili B. Churchill bugün Avam kamarasında İngiliz hükûmetinin yeni teşekkül etmiş olan muvakkat Çekoslovak hükûmetini 21 temmuzda tanımış olduğunu bildirmiştir.

Son dakikada gelen diğer haberler 2ci sahifemizdedir

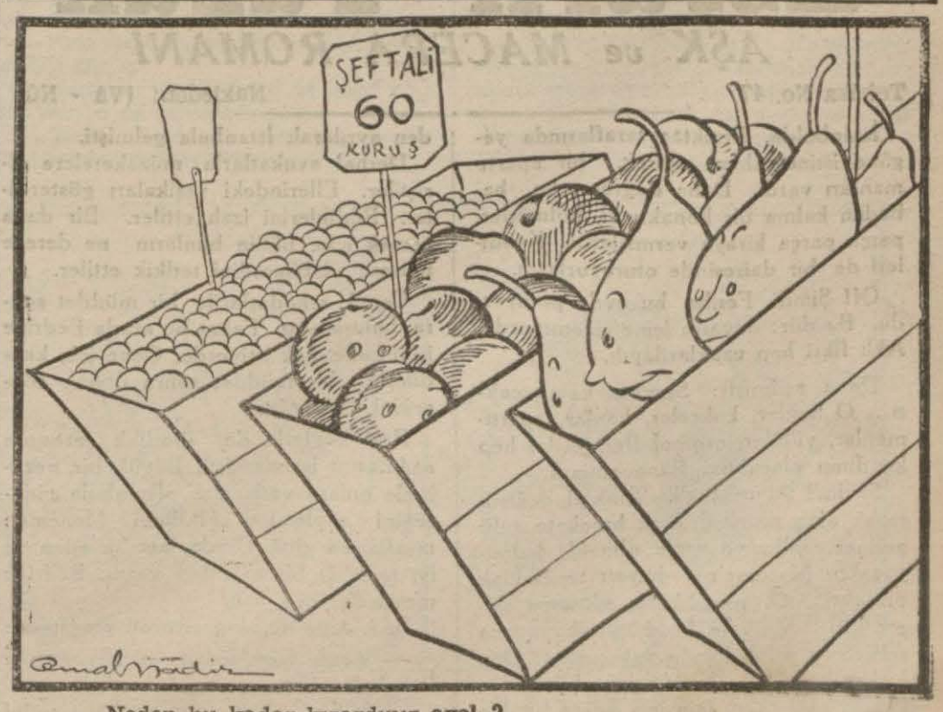

— Neden bu kadar kızardınız ayol ?..
— Utancımızdan komşucuğum!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Estonya, Letonya, Lituanya elçilerinin muhtıraları

Memleketlerinde intihabın tazyik altında yapıldığını iddia ediyorlar

Londra 24 (A.A.) — Reuterin diplomatik muhabirinin öğrendiğine göre, Estonyanın Londra elçisi, memleketinin istiklâline nihayet verilmesini Estonya milletinin azminin hür ve samimi bir ifadesi olarak tanıyamıyacağından İngiliz Hariciye nezaretini haberdar etmiştir.

Estonya elçisi, hür Estonya milletini temsil etmiyen bir hükûmetten gelecek hiç hangi bir hareket kararını bağlayıcı mahiyette telâkki eylememektedir.

Letonya ve Litvanyanın Londra elçileri de, Estonya elçisinin bu teşebbüsüne müşabih teşebbüslerde bulunmuşlardır.

Ker üç elçi, İngiltere Hariciye nezaretine her üç memleketin kanunu esasisine istinat eden bir muhtıra vermişlerdir. Elçiler, bu muhtırada, seçimin yabancı tazyiki altında vukua gelmiş olduğunu tesbite çalışmaktadırlar.

Fransızlara karşı alınan tedbirler

Memleketi terk edenler tabiiyetten ıskat ve malları müsadere edilecek

Vichy 24 (A.A.) — Havas: Nazırlar heyeti, dün saat 18 den 20 ye kadar Mareşal Petainin riyasetinde yaptığı toplantılarda, 10/5/940 tarihinden 30/6/940 tarihine kadar, emir almadan, bir vazife ile tavzif edilmeden veyahut makul bir sebep olmadan milli araziyi terketmiş olan Fransızların tabiiyetten iskatı ve mallarının müsaderesi hakkında bir karar sureti kabul etmiştir. Tabiiyetten iskat, alâkadar ile birlikte hareket etmiş olan karısına ve çocuklarına da teşmil olunabilir.

Lord Halifaxın nutkundan sonra

Son söz silâha kaldı

Berlin 23 (A.A.) — Berlin gazeteleri Halifax'ın nutkundan sonra sözün silâhlara kalmış olduğunu yazmaktadır. Harbin devam etmesinden mütevellid bütün mesuliyet tamamile İngiltereye racidir, diyorlar.

Nevyork 23 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Nevyork gazeteleri, lord Halifax'ın nutkunu tamamen dercetmekte, ve lehte olarak tefsir eylemektedir. Mezkûr nutuk, Havana panameriken konferansına müteallik havadislerle birlikte, ilk sahifeyi işgal etmektedir. New - York Times ile Herald Tribune gazeteleri nutkn tamamen neşretmişlerdir.

Bütün gazeteler, lord Halifax'ın, B. Hitlerin yalancı sulh taarruzuna, İngiltereni mücadeleye hürriyetin istihsaline kadar devam etmekteki azmi hakkında hiç şüphe bırakmıyacak bir lisanla cevap verdiğini kaydetmektedirler.

Lâstik fabrikasında 4 kişi yaralandı

Bahariyede Cizlaved lâstik fabrikasının deniz tarafında kaynatılmakta olan bir boya kazanı, ateşin fazlalığı dolayısile dün akşam birdenbire taşıp parlayıvermiş, fabrika kimyageri B. Presi ile ustabaşı Kâmil ve işçilerden İbrahim ve Musa, muhtelif yerlerinden tehlikeli yanıklar almışlardır.

Ingiltere harp bütçesi 800 milyon arttırıldı

Bazı ahvalde yüzde 65 e kadar vergi alınacak

Londra 24 — Sir Kingsley Wood, Avam Kamarasına munzam bütçeyi takdim ederek bir nutuk söylemiş ve ezcümle şu malûmatı vermiştir:

Evvelki tahminlere göre harp masrafları yuvarlak hesap senevi 2 milyar İngiliz lirası olacaktı. Halbuki masraflar artmış, şimdiki tahmine göre 2 milyar 800 milyon raddesini bulmuştur. Bütün İngiliz bütçesinin masraflar faslı 3 milyar 467 milyon İngiliz lirasıdır.

Sir Kingsley, seri bir enflâsyon hareketinin inkişaf edebilmesi tehlikesinden bahsetmiş, fakat «bunu önliyebileceğimize itimadım vardır.» demiştir. Maliye Nazırı, masraflara tekabül edebilmek için, bütün sınıflara ait vergilerin münasibince arttırılacağını anlatmıştır. Hâlen yüzde 37,5 olan kazanç vergisi yüzde 42,5 a çıkarılacaktır. Bazı ahvalde vergi yüzde 65 e kadar fırlıyacaktır.

Japonyanın yeni haricî siyaseti

Prens Konoye programının üç noktasını izah etti

Tokyo 24 (A.A.) — Başvekil Prens Konoye, gazetecilerle, dahilî ve haricî siyaset üzerinde bir görüşme yapmıştır.

Domei ajansına göre, prens Konoye aşağıdaki üç noktayı ileri sürmüştür:

1 — Yeni bir siyasi bünye tesisi,

2 — Milli müdafaanın takviyesi,

3 — Almanya, İtalya, İngiltere, Amerika birleşik devletleri ve Sovyetler birliği ile münasebetlerin yeniden tanzimi.

Prens Konoye, milli müdafaanın takviyesinin her şeyden evvel nazarı dikkate alınacağını söylemiş ve milletin bütün gelirlerinin bu mühim hedef için koordone edileceğini ve bu hedef üzerinde teksif olunacağını ilâve etmiştir.

Haricî siyaset de yenileştirilecektir.

Fransız postaları işlemeğe başladı

Bütün kıtalar için mektup ve telgraf kabul ediyorlar

Clermont - Ferrand 24 (A.A.) — Havas: P. T. T. dairesi, yabancı memleketlerle posta münasebetleri şeraitini matbuata bildirmiştir.

Bütün dünya için mektuplar kabul edilmektedir. Avrupaya gidecek mektuplar Lyon'da, diğer kıtalara gidecek mektuplar Bordeaux'da santralize edilecektir.

Telgraflar, Fransanın Alman işgalindeki kısmı, Almanya, Belçika, Hollanda, İtalya, Danimarka ve Norveç hariç, dünyanın bütün diğer memleketleri için kabul edilmektedir.

İngiltere, istisnalar arasına dahil değildir.

Fransada bulunan talebelerimiz

Ankara 23 (A.A.) — Hariciye Vekâletinden bildirilmiştir:

Fransadaki talebemiz hakkında bugün Vekâlete gelen malûmat aşağıdadır:

Bülent Kıral Brive'de, Avni Turnagöl Grenoble'da, Şahin Damar Lot'da, Zühtü Torhon Toulouse'da, İlhami Derenel Montluçon'da, Abdullah Gedikoğlu Vichy'de, Bülent Sirmen Hendaye'de, Baha Apaydın Nice'de, Necmeddin Yeşil Paris'te bulunmaktadırlar.

Karpatlaraltı Rusyası

Macaristan muhtariyet için bir kanun lâyihası hazirladı

Budapeşte 23 (A.A.) — Başvekil Kont Teleki, bu sabah Mebusan meclisine Ruthenya'nın (Karpatlaraltı Rusyası) muhtariyetine müteallik bir kanun lâyihası tevdi etmiştir. Bu kanun, Karpatlaraltı mıntakasında bir voyvodalık ihdas etmektedir. Bu muhtariyeti, bu mıntakanın anavatana ilhakını müteakib naibi hükûmet amiral Horty vadetmiş idi.

Isviçredeki Iran askerî heyeti reisi öldürüldü

Bern 23 (A.A.) — Bern'deki İran askerî heyetine de riyaset etmekte olan İran askerî ataşesi miralay Sadag Şeybani maiyetinde bulunan bir yüzbaşı tarafından katledilmiştir. Yüzbaşı bilâhare intihar etmiştir.

Ayni heyete mensup bir binbaşı da katil tarafından yaralanmış ise de yarası ağır değildir. Yüzbaşının fena ahlâklı olduğu ve memleketine gönderileceği için bu cinayeti işlediği söylenmektedir.

Hatay bayramı

Antakya 23 — Bugün, Hatayın anavatana iltihakının birinci yıldönümü idi. Bütün Hataylılar bu mesut günü tezahüratla kutlamışlardır. Vali B. Şükrü Sökmensüer heyecanlı bir nutuk söylemiş ve Hatay davasının bir tarihçesini yapmıştır. Resmî geçid yapılmış, akşam Vali konağında Vali tarafından muazzam bir gardenparti verilmiştir.

Hariciye Vekili Gölcükte

İzmir 23 (Telefonla) — Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu refikası, çocukları ve hususî kalem müdürü ile birlikte bugün 9,35 de hususî otoray ile Ödemişe hareket etti. Hariciye Vekili oradan Gölcük yaylasındaki evine gidecek ve bir müddet istirahat edecektir.

İzmirde üzüm rekoltesi

İzmir 23 (Telefonla) — Sümer Bank piyasadan 1500 balya pamuk satın aldı. Fiat yükselmekte devam ediyor. Bölge üzüm rekoltesinin geçen senekinden yüzde altmış nisbetinde az olacağı anlaşılmıştır.

Eski bir cinayet

Kuşadasında üç sene evvel işlenen bir cinayetin failleri yakalandılar

İzmir (Akşam) — Kuşadasında üç sene evvel işlenen bir cinayet meydana çıkarılmış, bu cinayetin failleri oldukları anlaşılan dört kişi tutulmuştur. Maktul Torbalılı Abdullah oğlu 25 yaşında Mustafa Öztürktür. Kuşadasının Değirmendere mevkiinde Çubukçu Ahmedin yanında bedel olarak çalışan Mustafa, üç yıl evvel esrarengiz surette ortadan kaybolmuştu. Bir ihbar üzerine çürüyen cesedinin kemikleri bir dere içinde bulunmuş ve çaldıkları bir hayvanı haber vereceğini söylediği için 60 yaşında Hüseyin ile Mehmed, Hasan ve Mustafa taraflarından boğularak öldürüldüğü tesbit edilmiştir. Vaka failleri tevkif edilmiş, suçlarını itiraf etmişlerdir.

Ingiliz hava kuvvetlerinin büyük akınları

Almanya ve Hollandada bir çok yerler bombardıman edildi

Londra 23 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği: Dün akşam kuvvetli İngiliz hava filoları Almanya ve Hollandada askerî hedefleri bombardımana devam etmişlerdir. Bu hedefler arasında Gelsenkirchen ve Rotterdamda iki depo ile Bremen doklarında benzin depoları, İsmar, Rotenburg, Bremen, Kassel ve Kasselin doğu şimalindeki Gottingen'de tayyare fabrikaları, Ham ve Söst'de marşandiz istasyonları, Weser kanalı üzerinde mavnalar, Fransa, Belçika ve Almanyada hava meydanları mevcuttur. Tayyarelerimizden biri kayıptır.

Danimarka sahili açıklarında devriye vazifesi gören sahil müdafaa tayyarelerimiz dün 14,000 tonluk bir düşman muavin gemisini muvaffakiyetle bombardıman etmişlerdir.

Alman ajansının tebliği

Berlin 23 (A.A.) — (D.N.B.) ajansı bildiriyor: Führerin nutkunu söylediği gün olan cuma günü, İngiliz hava kuvvetlerinin gayri askerî hedefler üzerine yaptıkları hücumlarını çoğaltıkları anlaşılmaktadır. İngilizler büyük miktarlarda bombalar atmışlarsa da, yaptıkları askerî hasarat nisbetsiz derecede hafif olmuştur. Bu son günler zarfında bir çok nahiyeler ve köyler müteaddit defalar bombardıman edilmiştir.

Cumayı cumartesiye bağlayan gece zarfında, İngilizler Führerin âlicenabane teklifine, Alman arazisine müteaddit akınlar yapmak suretile cevap vermişlerdir. Bu hücumlar esnasında 18 sivil ölmüş ve 23 kişi de ağır surette yaralanmıştır.

İtalyan tebliği

İtalyada bir mahal 23 (A.A.) — İtalyan umumî karargâhının 44 numaralı tebliği: Şimalî Afrikada Mısır hududunda, Marsa - Matruh ve Sidi - Barrani mıntakalarında tayyarelerimizin müessir bombardıman faaliyetleri görülmüştür. Bütün tayyarelerimiz, üslerine dönmüşlerdir.

Şarkî Afrikada tayyarelerimiz, yeniden ve muvaffakiyetle Wajiri bombardıman etmişlerdir.

Düşman, Diredaoua'yı ısrarla bombardıman etmişse de hasara bais olamamış, yalnız bir yerlinin telef olmasına sebebiyet vermiştir.

Kahire 23 (A.A.) — İngiliz tebliği: Şimali Kenya hudut mıntakasınra, 20 temmuz akşamı, İngiliz kıtalarına mensup keşif müfrezeleri, Moyalenin 80 kilometre cenubu şarkisinde Ajao'da kuvvetli bir düşman müfrezesini yakalamışlar ve geri püskürtmüşlerdir. Diğer cephelerde kayde değer bir şey yoktur.

İngiltereyi muhafaza eden kuvvetlerin yekûnu 1.300,000 kişiyi buldu

Londra 23 (A.A.) — Harbiye Nazırı Eden Avam kamarasında beyanatta bulunarak «Mevzii gönüllü müdafaa kıtası» nın «Metropol muhafız kıtası» ismini alacağını bildirmiştir.

B. Eden, bu kıtanın şimdi 1,300,000 mevcudu olduğunu ve kaydedilenlerin teçhizatları tamamlanmak üzere kayıt işinin muvakkaten tatil edildiğini beyan eylemiştir.

Adliye Vekilinin tedkikleri

Üç gündenberi şehrimizde bulunan Adliye Vekili B. Fethi Okyar dün saat on birde refakatinde kalemi mahsus müdürü olduğu halde adliyeye gelmiş ve bir müddet müddeiumumilikte kaldıktan sonra adliyenin nöbetçi mahkemelerinin umumi faaliyetini gözden geçirmiştir.

Amerikada mecburî askerlik

42 milyon erkek talim görecek

Vaşington 23 (A.A.) — Âyan meclisinin askerlik işleri encümeni, Amerika Birleşik devletlerinde mecburî askerî antrenman usulü ihdas eden bir kanun projesini tasvip eylemiştir.

Bu kanun projesine göre, 18 yaşından 64 yaşına kadar 42 milyon erkek, antrenman için kaydedilecek ve antrenmana çağrılacaktır.

Bu kanun projesinin önümüzdeki hafta âyan meclisinde görüşülmesine intizar olunmaktadır.

Harbiye nezareti namına söz söylemeğe salâhiyettar bir zat, bu kanun projesinin sistemine göre, ilk sene zarfında 21 yaşından 30 yaşına kadar bir buçuk milyon erkek askeri anternmana tabi tutulacağını bildirmiştir.

Amerika donanması

Açık denizlerde gizli manevralara başlıyor

Honolulu 23 (A.A.) — Reuter: Açık denizlerde gizli manevralar yapmak üzere Amerika donanmasına mensup mütemmim cüzütamlar Honolulu limanını terketmişlerdir. Öğrenildiğine göre, bugün hareket eden gemilerden bazıları İngiltere ve Amerika tarafından müştereken idare edilen ve Pasifik okyanusunun cenubunda bulunan Christmas adalarına gitmektedirler.

50 bin motörlü araba

Ford müessesesi İngiltere için gece gündüz çalışıyor

Nevyork 23 (A.A.) — Ford fabrikası Michigan fabrikalarında İngiltere için tayyare motörü imalinden imtina etmiş olmakla beraber Kanada hududu haricinde Windsor'da bulunan diğer fabrikası İngilterenin zaferini temin için gece gündüz çalışmaktadır. Fabrika tevsi edilmiş ve istihsali pek ziyade artmıştır. Sonbaharda büyük fabrikalar faaliyete geçmiş bulunacaktır. Ford'un Kanadadaki teşkilâtının müdürü Campbell, Kanada kumpanyasının hâlen 50,000 motörlü araba imalile meşgul bulunduğunu, bunun 10,000 inin Kanada hükûmetine ve 40,000 in de İngiltere ve diğer İngiliz imparatorluğu hükûmetlerine ait bulunduğunu söylemiştir. İmal plânının mühim bir kısmını küçük tanklar teşkil etmektedir.

İngilizlerin tayyare imalâtı Almanlarınkinden fazla

Londra 23 (A.A.) — Reuter: Sunday Times gazetesinin havacılık muharriri tarafından neşredilen enteresan bir makale, İngilterenin yalnız başına Almanyanın aylık imalâtından fazla tayyare imaline başlamış olduğunu bildirmektedir. Almanların âzami imalâtı ayda 1800 olarak bildirilmiştir. Bu imal faikiyeti İngiliz halkı tarafından memnuniyetle kaydedilmiştir.

Melas için lisans verilecek

Ankara 23 (A.A.) — Yabancı ülkelere ihraç edilecek mahsulât ve mamulâtın lisansa tabi tutulması hakkındaki 2/13477 sayılı kararnamenin sureti tatbikine mütedair talimatnamenin ikinci listesine gümrük tarifesinin 204 üncü pozisyonuna giren Melas «şeker tortusu» ilâve edildiğinden bu maddeye lisans verileceği bildirilir.

Şekerleme yapılan yerler sıkı kontrole tâbi tutulacak

Şehrimizdeki bazı şekercilerin pastalar içine marmelât yerine yağı alınmış ay çiçeği posası ve yahut hurda incir koydukları görülmüştür. Bunun kati surette men'i ve şekerleme imalâthanelerinin âni surette kontrol edilmesi, alâkadarlara bir tamim ile bildirilmiştir.

Çengelköyünde feci bir kaza

Dün akşam, Çengelköyünde bahçıvan Hacı Yani, bostan beygirinden yediği çifte neticesinde kuyuya düşmüş, beygir de kuyuya yuvarlanarak sahibi ile beraber boğulmuştur.

Panama konferansı

(Baş taraf: 1 inci sahifede)

Buna karşı dost hiçbir hükûmet tarizde bulunamaz.

Dünyanın geniş mıntakalarında tahribat yapan büyük facia, Amerika milletleri için de tehlike teşkil etmektedir. Gün geçtikçe bu hakikat daha iyi anlaşılıyor. Amerika cümhuriyetleri hariçten bir taarruz mümkün olduğunu, yahut bu cümhuriyetleri dahilden yıkmak için hariçten idare edilecek hücumların muhtemel bulunduğunu kabul etmişlerdir. Şu müşterek programın derhal kabulünü teklif ederim:

1 — Ticari meseleler için Amerikalılararası istişare komitesinin faaliyetinin takviyesi,

2 — Havayici zaruriye satışı işinin tanzimi için yapılacak kolaylıkların tayini ve müstahsil ve müstehliklere âdilâne fiat temini.

Amerika devletleri öyle bir iktisadi müdafaa sistemi kurabilirler ki bu sayede hariçten gelecek iktisadi tehakkümden ve dahilde baş gösterebilecek iktisadi darlıktan kendilerini koruyabilirler.»

Esrarlı Yüzük

AŞK ve MACERA ROMANI

Tefrika No. 47

Nakleden: (Vâ - Nû)

İstanbulda, Beşiktaş taraflarında yegâne istinatgâhları olarak, bir apartmanları vardı. Daha doğrusu, bu, babadan kalma bir konaktı ki, bölmüşler, parça parça kiraya vermişlerdi. Kendileri de bir dairesinde oturuyorlardı.

Of! Şimdi, Feriha bu evde patlıyordu. Bu dört duvarın içine sığamıyordu. Aklı fikri hep uzaklardaydı.

Dava açılmıştı: Servete kavuşacaktı... O bağlar, bahçeler, hanlar, apartmanlar, villâlar, otomobiller, yatlar hep kendinin olacaktı... Buna emindi.

Sevinci iki misliydi. Talihini değiştirecek olan sihirli değnek harekete gelir gelmez, yalnız o zegin olmakla kalmıyacaktı, Masume'nin hayatı tepetaklak olacaktı... O, meşakkate, sıkıntıya düşecekti... Masume ki, bütün hayatınca servet ve refah içinde yaşamıştı... Onu kıskandırmıştı... Kıskanmak bile az... Feriha ona karşı, için için âdeta bir kin beslemişti.

Esad da, baba kızın arkası sıra İzmirden ayrılarak İstanbula gelmişti.

Derhal avukatlarla müzakerelere giriştiler. Ellerindeki vesikaları gösterdiler. Bildiklerini izah ettiler. Bir dava açmak için, bütün bunların ne derece müessir olabileceğini tedkik ettiler.

Cemil, arkadaşlarile bir müddet sonra buluşacaktı. Fakat bu arada Bedriye işini halletmek istiyordu. Onun için kendilerine bir müddet sonra iltihak edeceğini bildirmişti.

Raif beylerle de şimdilik arasının açılmasını istememişti. Büyük bir nezaketle onlara veda etti. İstanbula gideceğini söylemişti. Halbuki Menemen taraflarına gitti. Orada, avcılık eden ve iyi tanıdığı bir arkadaşı vardı. Bedriye meselesini ona açtı.

Bedriyeye de, son ziyareti esnasında:

— Artık buralardan ayrılıyorum... İstanbula gidiyorum ... - demişti.

Böylelikle, onun son mukavemetini de kırmak istemişti.

— Büsbütün mü gideceksiniz?

— Hayır... Sonra gene dönerim... Fakat seninle uzun müddet beraber kalmak istiyorum... Bu köy civarında olamıyor... Çünkü daima tereddüd ve endişe içinde kalıyoruz... Daha uzaklara gidelim... Bütün gün başbaşa kalalım.

— Fakat nerede?... Nasıl?

Zavallı yavrucak... Yüreği çarpıyordu... O da bu güzel delikanlı ile bütün bir gün, hattâ bütün bir hayat yaşamak istiyordu... Düşeceği tuzağı kestiremiyordu.

Cemil, ona:

— Benimle birlikte gel... Vallahi sana hiç bir fenalık yapmağa kalkışmam... Bütün gün beraber gezeriz... Seninle yalnız başıma kalmak ne büyük bir saadet olur... - demişti.

— Peki, peki.

Bu ilk uzun randevu, Bedriyenin Galibeye gideceği gün için kararlaştırılmıştı.

O gün İzmirin Karşıyaka denen kısmında dolaştılar... Bir ganizona oturup bira içtiler. Sandala binip kürek çektiler. Ve bütün bu zaman zarfında da Menemen meselesini kararlaştırdılar: Galibenin bu şehirde bir ahbabı olduğunu ve Bedriyeye bazı işler vereceğini nineye söyliyeceklerdi.

Sözde bu bayan tarafından diye, genç kızı aldırmak için bir tomobil gönderilecekti. Ayni araba, Bedriyeyi akşam üstü evine bırakacaktı.

Felekten çalınan bu bir günün bir dakikacığını bile kaybetmemek üzere, Cemil, ayni otomobille gelecek, civardaki bir kahvede sevgilisini bekliyecekti. Sonra beraberce uçup gideceklerdi... Akşama kadar eğleneceklerdi.

Genç kız:

— Demek bunu benim için yapacaksınız... - diye sevinçten çıldırıyordu.

Amma sabahleyin erkenden, güneş doğmadan kalkmanız lâzımgelecek... Bozuk yollarda sabahtan akşama kadar otomobil içinde sarsılacaksınız...

— Sizi düşünerek, size doğru geleceğim için erken kalkmak, uzun yolları katetmek bana zevk olacak... Dönüş esnasında da seninle beraber olacağım için, zevkim iki misli olacak...

Hem «siz» diye kendisine hürmet eden, hem de «sen» diyerek yakınlık gösteren bu lâtif konuşma, genç kız üzerinde emsalsiz bir tesir bırakıyordu.

Fakat büyük anne, ileri sürdüğü teklifle bütün projeleri altüst etmişti. Bedriyenin büsbütün baskı altından çıkmasına sebep olmuştu.

(Arkası var)

AKŞAMDAN AKŞAMA

Ecnebi mektepler ve Türkçe ıstılahlar

İyi lisan öğrenmesi için çocuğunu ecnebi bir mektepte tahsil ettiren kıymetli ve çok müdekkik bir dostum, sütunumda şunları yazmamı istedi:

.....

«Maarif Vekilinin maarifle hayat arasında bir anlaşma tesisine çalıştığını öğreniyoruz. Bu münasebetle ehemmiyetli bir nokta üzerinde durmalıyız.

Ecnebi mekteplerde lisana verilen ehemmiyet malûm. Fakat bu ehemmiyet o derece aşırı bir şekil almış ki meselâ, hesap, cebir, fizik, kimya gibi dersler, mektebin dilindeki kitaplardan okutuluyor. Hani neredeyse yurd bilgisi de bu sıraya girecek; bizim teşrii ve millî mevzuatı yabancı dil ve ıstılahlarla öğretecekler...

Bütün bunlar, bir dili kökünden öğretmek bakımından iyi olabilir. Gel gelelim, başka ve pek mühim mahzurları var:

Meselâ bir yabancı kollej, yahut liseyi bitirip Üniversiteye girenler, riyazî, coğrafi ve yahut fenni türkçe tabirleri — ki bunun en basiti: Âmali erbaa ıstılahlarıdır — kıvıramıyorlarmış. Türk liselerinden yetişen diğer arkadaşlarile atbaşı beraber yürüyebilmek için, çocuklar, pek çok sıkıntı çekiyorlarmış. Hattâ bu yıl Üniversitede muvaffak olamıyanların mühim bir kısmını bunlar teşkil ediyorlarmış diye öğrendim.

Şu halde Maarif Vekâletinin, ortada pek canlı bir şekilde duran bu derde bir çare bulması lâzımgelmez mi?

Böylelikle zaten Babil kulesi halinde bulunan terim kargaşalığına bir de bu ârıza ilâve edilmiş bulunuyor!»

.....

Dostumun, evlâd tecrübesinden aldığı intiba bu.

Bir de benim şahsî intibaım var: Kendim Galatasarayda okudum. Bizler, o sayılan derslerden maada, coğrafya, tarih gibi yarı içtimaî mevzuları bile fransızca okumuştuk. Şüphesiz, hayatta pek çok sıkıntılar çekecektik. Fakat kahir yüzünden lûtuf gördük. Zira, filânca mefhuma tekabül eden tabir türkçede o zamandan bu zamana kadar sekiz on kere değiştiği halde fransızcada sabit kaldı. Biz de, kafamızı türlü türlü elfazla doldurmamış olduk. Onlar sayesinde muntazam mercilerden istifade ediyoruz. Galatasaraylıların ekseriyetle hayattaki muvaffakiyetlerinin bir sırrını bunda aramalı.

Şüphesiz, muhterem arkadaşım, dileğinde prensip itibarile yerden göğe kadar haklıdır. Bir türk münevverinin münevverlik icabatını öz dilile bilmesi gerek. Ancak şu var: Her şeyden evvel yapılacak şey, şu ıstılâhlar meselesinin son ve katî şekilde halledilmesi. Mercilerile birlikte!

Aksi takdirde, fransızca tabirler — coğrafya ve tarih ıstılahları da dahil olmak üzere — yavaş yavaş matbuatımızı kaplıyor. Daha da kaplamak mecburiyetindedir. Türkçelerinin ne olduğunu bilmediğimiz, bir yerde de bulamadığımız için, meselâ bunları kullanmaksızın bizim şu küçük «Günün Ansiklopedisi» sütununu bile idare edemiyoruz. (Ben şahsen edemiyorum. Başkasının da kusursuz olarak bu işin üstesinden gelebileceğine emin değilim). Zira, (è) h, (é) lü, (x) li, (y) li, (th) h, (gh) h illi öyle yakası açılmadık kasaba ve şahıs isimlerile karşılaşıyoruz ki, bunların türkçesini tayin etmek üzere elimizde ne bir lûgat, ne bir kaide vardır.

Dostumun haklı davasını, millî bir mesele olarak, çok esasından halletmek, türk irfanını vahide irca etmek icap eder. Şu vahide irca mefhumuna karşılık yeni türkçemizde ne demek lâzım geldiğini kestiremiyorum. Halbuki her medenî memlekette bunu ilk okul çocukları da bilir ve anlar.

***

Bana kalırsa, ana mesele, ıstılahlarımızın tesbitidir. Bunlar meydana getirilince tahsillerini ecnebi dilde görenlerin de merciler vasıtasile bunları kolayca bellemeleri kabil olacaktır.

(Vâ - Nû)

Nafia ve Maliye Vekilleri Ankaraya gittiler

Şehrimizde bulunan Nafia Vekili general Ali Fuad Cebesoy ile Maliye Vekili B. Fuad Ağralı Ankaraya dönmüşlerdir.

ŞEHIR HABERLERI

Bağdad - Basra yolu

Bu yoldan ithalât ve ihracat imkânı tedkik ediliyor

Akdenizdeki yeni vaziyet dolayısile ithalât ve ihracat yolumuza kısmen yeni bir istikamet vermek zarureti hasıl olmuştur. Ticaret Vekâleti Standardizasyon müdür muavini B. Turhan Celâl ihracat ve ithalât münasebetlerimizin müstakbel inkişafı ihtimallerini tedkik etmek üzere yakında Bağdad - Basra yolu üzerinden Hindistana gidecektir. Yeni işlemeğe açılan Bağdad - Basra yolu memleketimiz için bu bakımdan ehemmiyeti haizdir. Büyük Türk nakliye şirketleri Basraya mümessiller göndermeğe başlamışlardır. Bazı İngiliz firmaları mümessilleri de şehrimizde bu hususta tedkikler yapmaktadırlar.

Ankarada muhtelif ihracat ve ithalât tüccarlarile temaslarda bulunan B. Turhan Celâl şehrimize gelmiştir. Burada alâkadarlarla temas ettikten sonra İzmire gidecektir. Yeni yol ile memleketimize jüt eşya, kauçuk mamulâtı, çuval, kanaviçe ve bir kısım Amerikan menşeli malların getirilebileceği anlaşılmıştır.

Mevlûd parasına tamaan mı öldürüldü ?

Dayısı ve bir hemşerisi hakkında tahkikat yapılıyor

Bundan bir buçuk ay evvel Erenköyünde başsız bir cesed, bir müddet sonra da kesik bir baş bulunmuş, yapılan tahkikat neticesinde cesedin Kadıköy temizlik amelesinden Mevlûda aid olduğu ve kendisinin bir cinayete kurban gittiği anlaşılmıştı. Mevlûdun kimin tarafından ve niçin öldürüldüğü araştırılmış, birçok kimseler sorgu altına alınmış, fakat bir netice elde edilememiştir.

Son günlerde bir ipucu yakalanmıştır. Maktulün Kadıköyde dayısı Mustafa ve hemşerisi Şükrü ile birlikte oturduğu ve bu iki kişinin, Mevlûdun memleketine götürmek üzere 500 lira kadar bir para biriktirdiğini bildikleri ve birlikte yola çıktıkları anlaşılmıştır. Bu vaziyet karşısında Kastamonuya müracaat edilmiş ve bu iki kişi orada yakalanmışlardır. Maamafih bunlar katî olarak katil vaziyetinde değildirler. Tahkikat tekemmül edince bunların alâkalarının derecesi anlaşılacaktır.

B. Yakup Kadri Karaosmanoğlunun bir mektubu

Dün La Haye elçimiz B. Yakup Kadri Karaosmanoğlundan bir mektup aldık. Bu mektupta, bazı gazetelerde kendisine atfen çıkan beyanat tashih edilmektedir. Mektubu aynen neşrediyoruz:

Dün sabah trenden inerken iki gazete muhbiri ve birkaç fotoğrafçı etrafımı aldılar. Eski bir gazeteci sıfatıyla hatırlarını kırmak istemedim ve resmi vaziyetimin müsaade ettiği nisbette hepsini memnun etmeğe çalıştım. Fakat dün akşamki gazetelerin bir tanesiyle bu sabahki gazetelerin bazısında gördüm ki, hiç söylemediğim sözler bana atfedilmiştir. Meselâ:

I — Talebelerimizin pek perişan ve başıboş bırakıldığı;

II — La Haye şehrinin tahrib edildiği;

III — Berlin'in İngilizler tarafından müthiş bir surette bombardıman edildiği.

Hollanda'nın işgalindenberi her tarafla muhabere kesildiği için şu veya buradaki talebelerimizin halinden haberdar olmam şöyle dursun harp sahası dışındaki en yakın akrabamdan bile malûmat alamıyordum. Şu halde Fransada, ve Belçikada bulunan Türk talebelerine dair herhangi bir malûmat edinmem büsbütün imkânsızdır.

Hollanda'da yarıdan yarıya tahrib edilen şehir La Haye olmayıp herkesin bildiği gibi Rotterdam'dır.

Berlinde kaldığım bir hafta zarfında ne bir tayyare gürültüsü, ne de bir bomba sesi işittim.

Hatıra gelebilecek her türlü nahoş polemik'in önüne geçmek için bu noktaların tavzihini muhterem gazetenizden rica ederim.

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Portsaidde kalan eşya getirtiliyor

Akdenizde vapur nakliyatının sekteye uğraması üzerine Portsaid limanında kalan kahve, kalay, çuval ve sair eşyanın getirtilmesi için, Portsaide bir şilep gönderilecektir. Geminin sigortası temin edilmiştir.

Kari mektupları

Belediyenin bir yapı nizamnamesi olacak elbet

Boğaziçinde Emirgânda korudan iskeleye inen yolda eski bir ev sırf şerefiye verilmemek gayretile askıya alınıp kârgire çevrilmekte ve bu iş yapılırken de yol, enkaz ve malzeme yığınlarile kapatılıp araba ve otomobillere seyrüsefer imkânı bırakılmamaktadır. Belediyenin bir yapı talimatnamesi vardır. Bu nizamın hücra bir köşede bile olsa gene tatbiki zaruri olduğu aşikârdır. Bu inşaata ne şekilde müsaid davranıldığının tahkikini belediye reisimizden rica ederiz.

Emirgân halkından bir grup namına F. B.

Taksim gazinosundaki infilak

500 liralık bir hasar olduğu anlaşıldı

Yeni Taksim gazinosunun mutfağındaki infilâk etrafında Belediye tahkikat yapmıştır. Hava gazının infilâkından husule gelen bu kaza, ancak beş yüz liralık bir zarara sebep olmuştur. Bununla beraber, gazino henüz Belediye tarafından tesellüm edilmediğinden, zarar ve ziyan da müteahhide aittir. Müteahhid, infilâk neticesindeki tahribatı tamir edecektir.

KÜÇÜK HABERLER:

★ Cerrahpaşada Hobyar mahallesinde oturan Rahmi, Necati, Raci, Recai isimlerindeki gençler, Samatyadan kiraladıkları bir sandalla yelken açmak suretile Yenikapıya gelmekteler iken, sandalın devrilmesile hepsi denize dökülmüşlerse de etraftan yetişenler tarafından kurtarılmışlardır.

★ Çamlıcada köfte satmakta olan İsmet isminde biri, üzeri ot ve çalı ile örtülmüş bir kuyuya düşmüş ise de etraftan yetişenler tarafından kurtarılmıştır.

★ Şoför Ahmedin idaresindeki otomobil Ortaköyde altı yaşlarında Tomas isminde bir çocuğa çarparak yaralanmasına sebep olmuştur. Şoför yakalanmıştır.

★Arnavutköyde oturan sekiz yaşlarında Fatma isminde bir kız, dut ağacına çıkmış, fakat müvazenesini temin edemiyerek düşmüş, ağır surette yaralanmıştır. Polis Fatmayı hastaneye kaldırmıştır.

★ Şehrimizdeki karanlık sokakları aydınlatmak üzere yeniden bin lâmbalık bir program hazırlanmıştı. Fakat ahval dolayısile malzeme tedarikindeki güçlük bu lâmbaların hep birden konmasına imkân vermemektedir. Elektrik idaresince alınan tedbirlerle, malzeme tedariki mümkün oldukça, bu lâmbalar da kısım kısım yerlerine konacaktır.

★ Buraya gelen malûmata göre, İstimlâk kanununun 9 uncu maddesinin değiştirilmesi hakkında Belediyenin hazırladığı proje, Dahiliye Vekâleti tarafından esas itibarile kabul edilerek Meclise sevkedilmiştir. Maddenin yeni şekline göre, kısmi istimlâklerde takdir edilecek kıymet doğrudan doğruya istimlâk bedelini teşkil edecektir.

★ Belediye, 3500 liraya yeniden iki hasta nakliye arabası satın almıştır. Bu arabalar, bir haftaya kadar çalışmağa başlıyacaktır.

★ Yalovadan Floryaya geçen Vali ve Belediye reisi Dr. Lûtfi Kırdar, dün sabah avdet etmiştir.

★ Dün barsak ihracatçıları, Teşkilâtlandırma müdürlüğünde toplanmışlardır. Barsakçılar, kurulacak ihracat birliğinin komite halinde çalışmasına karar vermişlerdir.

Lozan zaferi töreni

Şişli Halkevinden: Lozan zaferinin yıldönümü münasebetile 24/7/1940 çarşamba günü saat 21 de Deniz lisesi tarih muallimi Fevzi Kürtoğlu tarafından (Lozan zaferi) hakkında bir konferans verilecek ve Gösterit şubesi tarafından da bir komedi temsil edilecektir. Herkes gelebilir.

***

★ Kadıköy Halkevinden: 24 temmuz Lozan günü yıl dönümü programı: 1 — Saat 19 da Bay Niyazi Tevfik Yükselen tarafından konferans, 2 — saat 19,30 da orkestra ve piyano konseri, 3 — Herkes gelebilir.

★ Sarıyer Halkevinden: 24 temmuz 940 çarşamba günü saat 21 de evimiz salonunda pasif korunma hakkında bir konferans ve konferanstan sonra temsil verilecektir. Herkes gelebilir.

ÂŞIK GARİP

Tefrika No. 26 — Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

— Ben dilenci miyim, kâhya? Bahşişe ihtiyacım yok benim...

— Yalan söylüyorsun! Sen, gurbete, para kazanmak için çıkmadın mı? Bu parayı az zamanda kazanıp memleketine dönersen, fena mı olur? Haydi, aptallığı bırak da düş önüme!

Osman, Garibin kolundan sımsıkı tutuyordu. Konuşa konuşa kahveden sokağa çıktılar.

Sokaklar alaca karanlıktı. Kahveden boşalan halk, yüksek sesle konuşuyordu:

— Garibi, vezirin kâhyası yakalayıp götürdü.

— Sarayda bir eğlenti vardır.

— İyi amma, Garib sazını kahvede bıraktı.

— O halde, iş değişti şimdi. Belki Garibi cezalandıracaklar.

— Öyleyse gelin de kurtaralım şu zavallıyı...

— Osman kâhyanın elinden adam alınır mı hiç? Ortalığı ayaklandırır da asesbaşının eline düşeriz sonra.

Osman kalabalığı yararak, Akbıyık caddesine doğru yürüdü.

Âşık Garib, kahveden uzaklaştıkça dizlerinin bağının çözüldüğünü seziyordu. Bir aralık sordu:

— Daha gidecek miyiz?

— Hayır. İşte, şu karşıki fanuslu konak.

— Ne kadar aydınlık... Âdeta güneşin içinde kurulmuş bir binaya benziyor.

— Paşa efendimiz karanlıktan hoşlanmazlar. Konağın içi dışı sabaha kadar büyük kandiller, meşalelerle aydınlatılır.

— Parası çok galiba...

— Vezir be... Daha ötesi var mı? Ömrünü karanlıklar içinde geçirecek değil ya.

Osman kâhya boğuk boğuk öksürdü:

— Bak şu sesime... Biraz daha kahvede kalsaydım, o basık tavan nerdeyse başıma çökecekti... Havasızlıktan, nefes kokusundan boğulacaktım.

— Kahvenin havası bana hiç dokunmuyor, ağam! Halebte, paşanın konağına gidip geldiğim zaman, o yüksek tavanlı odalarda öyle bunalırdım ki... Canımı gizli bir el içimden çekip koparıyor sanırdım. Her horos kendi çöplüğünde mesuttur, derler. Yüksek ve yaldızlı tavanlar, kalın mermer sütunlar, loş dehlizler ve nihayet pençeresiz zindanlar beni korkutuyor, ağam! Şimdi gene içimde müthiş bir bunaltı var.

Osman kâhya, Âşık Garibe kızmağa başladı.

— Korkma, yavrum! Ortada korkacak bir şey yok. Herşey senin gözünde büyüyor. Hele biraz gözlerini kapa... Kulaklarını tıka... Bak, o zaman ne kadar rahat edeceksin!

Diye cevap verdi. Fakat, içinden şöyle diyordu:

— Şu budalayı ne yapıp yapacağım, yola getireceğim. Talih kuşu başına kondu... Hâlâ kaçırtmağa çalışıyor.

Konak kapısı önünde durmuşlardı.

Âşık Garibin ayakları yürümüyordu.

— Beni Zübeydeye mi teslim edeceksin? Diye mırıldandı. Osman:

— Budalalığı bırak, dedi, Zübeyde denilen kadın, değme krallara nasip olmayan bir nefis meyvadır. Padişahın bile onda gözü vardı amma, bereket versin ki, İbrahim paşa onu kendine bağışlattı. Yoksa, paşa efendimiz bile elinden kaçırıyordu bu güzel kuşcağızı. İşte, seni böyle bir kadın seviyor. Hem de her tehlikeyi göze alarak.

— Paşa bu rezaleti duysa, ne yaparsınız?

— Hepimiz kurtuluruz. Sen yanarsın gene arada.

— Neden? Ben, bu işlerin peşinde koşan bir adam değilim ki. Beni sen zorla götürüyorsun oraya.

— İyi amma, çeneni tutmazsan, başına gelecek felâket çok büyüktür. O zaman hepimiz aradan çekiliriz «Bu serseri, Zübeyde sultana âşık olmuş... Peşini kovalıyor.» deriz. Sen de cellâdın eline düşersin... Anladın mı?

***

Âşık Garibin ilk defa şarap içişi..

Gece yarısı. Konağın kapısı önünde nöbetçiler dolaşıyor.

Osman kâhya, Garibin kolundan bir çocuk gibi tutmuş... Harem kapısından yavaş yavaş içeriye giriyorlar.

Garib korkak bir sesle sordu:

— Zübeydenin bana bir diyeceği mi var?

— Evet. Yavaş konuş... Gözcüler var etrafımızda.

— Sen benim başımı yakacaksın bu gece galiba?! Keşke gündüz gelseydik....

— Zübeydenin emri böyle. Gece bekliyor seni.

— Ya paşa uyanıksa?...

— Paşa efendimiz bu saate kadar uyanık kalmaz.

— Ya Zübeyde, paşanın koynunda ise?...

— Paşa uyurken, koynuna nikâhlı karısını bile almaz.

— Garib şey! Bu İstanbul ne tuhaf yer... Bu vezirler ne tuhaf adamlar...

— Doğru. İstanbulda herşey ve herkes sana tuhaf görünür. Burası ne Tiflistir, ne Haleb.

— Bu tuhaflık, Halebten başladı. Tiflise gelince, orasını hiç karıştırma. Biz Türkler, içi dışı bir, sözünün eri, tok gözlü insanlarız.

— Haydi, aptallığı bırak. Biz de Türküz. Babam, Üsküdarlı Karakaş Boğos, zorla müslüman olmuş ama, ben ermeniceyi bile unuttum. Bizim Türkten ne farkımız var?

— Ben sana birşey demedim, ağam! Şunu demek istedim ki, İstanbulda pek çok devşirme insan var. Oysa ki, bizim Tifliste yabancılar yüzde bir, iki ancak bulunur. Yüzde doksan sekizi, yani memleketin sahipleri Türklerdir.

Osman kâhya elini birdenbire Garibin ağzına götürdü:

— Yavaş. Sesini kes... Burada konuşmak yasaktır.

Karanlık bir dehlizden geçiyorlardı.

Âşık Garibin dizleri titriyordu. Kendisini Halepte zindana attıran ve bacaklarına zincir vuran bir kadının yüzüne şimdi nasıl bakacaktı?

Buraya kadar yumuşak davranan Osman kâhya, karanlık dehlizlerden geçerken, sesinin tonunu değiştirmişti. Garibe birdenbire:

— Aklını başına topla... Sersemliği bırak! Şimdi paşa efendimizin biricik gözdesile yüz yüze, karşı karşıya geleceksin! Onu görünce yüzün gülsün... Somurtkanlığı bırak... Kahvede saz çalarken, herkesi nasıl coşturuyorsan, güzel maniler söyliyerek, Zübeydeyi de memnun etmeğe çalış... Unutma ki, canın, onun elindedir, anlıyor musun?

Âşık Garib, bu sözleri can kulağile dinliyordu. İstanbulda da Zübeydenin tuzağına düştüğünü anlamıştı. Parlak mermerli sütunlar arasından geçerken ne Şahsanemi düşünebiliyordu, ne de Tiflisi... O, şimdi yepyeni bir âleme giriyordu.

Yürüdüler. Geniş bir merdiven başında durdular. Osman hızlı hızlı nefes alarak mırıldandı:

— İşte geldik...

— Nereye geldik?

— Benim odama...

Çarçabuk kapıyı açan kâhya, Garibi odasına soktu:

— Sen burada bekle biraz. Ben gidip haber vereyim.

— Kime haber vereceksin?

— Zübeydeye...

Osman tekrar kapıyı kapayıp üstünden kilitledi... Zübeydeye koştu. Paşanın gözdesi yatağına girmek üzere idi. O akşam yemeğini paşa ile beraber yemiş, çok şarap içmiş, gözleri dönmüştü.

Osman kâhyanın telâşla geldiğini gören Zübeyde, uzandığı yerden doğruldu:

— Ne haber var, kâhya? Buldun mu onu?

— Evet, sultanım... Buldum ve buraya getirdim.

(Arkası var)

Günün ansiklopedisi

Romanyalıların davet edildikleri şehir SALZBOURG

Romanya nazırları Almanlar tarafından Salzbourg'a davet edildi.

Avusturyaya ait olan bu şehir eski bir kaledir. Ayni ismi taşıyan eyaletin merkezidir. Salzach suyu üzerinde bulunur. 40450 nüfusu vardır. Mensucat, bakırcılık, zücaciye, demircilik sanayii meşhurdur. Kalesi, kilisesi ve manastırı âsarı atikadandır. Eski bir üniversitesi vardır.

Bu şehrin esası dinîdir. Hâlâ da papasların nüfuz ve emlâki pek çoktur. Şehir rahipler tarafından kuruldu. Hünlerin tahribine uğradı. Fransızlar 1809 da burasını aldılar.

Salzbourg meşhur musikişinas Mozart'ın vatanıdır. Hatırası her sene tebcil edilir.

Maarif Başmüfettişlerinden Başman Avninin kızı Başman Cevza ile Edebiyat Fakültesi Dekanı Ongunsu Hâmidin oğlu Ongunsu Sati nişanlanmışlardır.

MEVLÛD

Eski ordu kumandanlarından merhum GENERAL VEHİP KAÇİ'nın ruhuna ithaf edilmek üzere, Kadıköydeki Osmanağa camiinde 25 Temmuz 940 perşembe günü öğle namazından sonra okunacak mevlûdü şerife dostlarının ve hayır sevenlerin teşrifleri rica olunur.

Bay Amcaya göre ...

— Hayır bay Amca hayır, Fransayı çökerten sebepler gazetelerin yazdıkları gibi değildir.

... Kerameti ne Almanların motörize kuvvetlerinde...

... Ne de Fransız komutanlarının rehavetinde aramalıdır.!..

... Sebep, son nesillerin sanat ve edebiyat imansızlığı, manevi inhizamdır!.. Binaenaleyh bu hatayı sanat şeflerine tamir ettirmeli!..

B. A. — İşte o zaman Fransaya elveda!..

— Neden?..

B. A. — Sanat şefi dediklerinin çoğu fütürist bayımı!..

Günlük Borsa

(23 Temmuz 1940 Salı)

% 7,50 1938 Türk borcu I. II. III.	18,20
» 5 1938 ikramiyeli	19,03
» » 1933 ikramiyeli Erganî A.B.C.	19.22
» 7 1934 Sıvas-Erzurum D.Y.I.	19.65
» » 1934 Sıvas - Erzurum 2 — 6	19.75
» 2 1932 Hazine bonoları	51.50
» » 1938 » »	48.87
Anadolu demiryolu tahvili I-II	36.25
» » » III	35.25
Anadolu demiryolu mümessil senet	33.25
T. Cümhuriyet Merkez bankası	99.50
Türkiye İş Bankası (Nama muharrer)	8.30
Türkiye İş Bankası (Hamile ait)	8.50
Türkiye İş Bankası müessis hissesi	76.—
Anadolu demiryolu şirketi (% 60)	20.35
Anadolu demiryolu şirketi (% 100)	34.50
Eskihisar çimento şirketi	7.55
Kredi Fonsiye 1903	97.—
» » 1911	92.—
» » Amorti	60.—
» » Kupon	1.50
Türk altını	21.70
Külçe altını 24 âyar bir gramı	2.44
Osmanlı Bankası «Banknot»	2.15
Londra üzerine 1 Sterlin	5.24
Nevyork üzerine 100 Dolar	140.—
Cenevre üzerine 100 Frank	29.52
Atina üzerine 100 Drahmi	0.9975
Sofya üzerine 100 Leva	1.6625
Madrit üzerine 100 Pezeta	13.90
Budapeşte üzerine 100 Pengö	27.58
Bükreş üzerine 100 Ley	0.625
Belgrad üzerine 100 Dinar	3.275
Stokholm üzerine 100 Kuron	31.005

Askerlik işleri

Beşiktaş askerlik şubesinden: 1 — İhtiyatlık ödevlerini yapmak için 327, 328 ve 329 doğumlulardan islâm ve gayri islâm eratın hemen şubeye gelmeleri; gelmiyenler hakkında kanuni muamele yapılacağı.

2 — Muhabere gedikli çavuşu 331 doğumlu İsmail Oğ. Ahmedin acele şubeye müracaatı ilân olunur.

***

(Fatih askerlik şubesinden)

1 — 15 Eylül 940 tarihinden itibaren Gülhane, Gümüşsuyu ve Haydarpaşa hastanelerinde açılacak gönüllü yardımcı hemşireler kursu için şimdiden kayda başlanacaktır. 2 — 20 - 40 yaşları arasındaki okur yazar olan bayanlar tercih edilecektir. 3 — Kurs müddeti iki buçuk aydır. Devam saatleri öğleden sonra saat 14 den 17 ye kadardır. 4 — İsteklilerin 5 Eylül 940 gününe kadar (cumartesi günleri hariç) her gün öğleden sonra askerlik şubesi binasında kayıd ve kabul muameleleri yapılacağından iki kıta vesika fotoğrafile nüfus cüzdanları beraber müracaatları ilân olunur.

***

Eminönü Yerli As. Şubesinden:

Talim ve terbiye dolayısile sevke tabi bulunan 327, 328, 329 doğumlulardan (Jandarma sınıfı hariç) diğer sınıflara mensup sağlam, sakat, islâm, gayri islâm ihtiyat eratın behemehal şubeye müracaatları ilân olunur.

***

Şubemizin 5/1636 sırasında yedek topçu tğmen (16345) Musa oğlu 311 doğumlu Ziyanın çok acele olarak şubemize müracaatı.

ŞARK MERKEZ ECZA
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

Hissedaranının fevkalâde içtimaa davet ilânı:

Ticaret kanununun hükümlerine tevfikan Şark Merkez Ecza Türk Anonim Şirketi hissedarlar hey'eti Umumiyesi aşağıda yazılı ruznamc mucibince müzakerede bulunmak üzere 23 Ağustos 940 Cuma günü saat 11 de Sirkecide Horasancıyan hanında Şirketin idare merkezinde Fevkalâde olarak içtima edeceğinden 25 hisse senedine sahip olanların hâmil oldukları hisse senetlerini yahut malî müesseseler tarafından bu hususta verilmiş vesikaları Ticaret kanununun 371 nci maddesi mucibince içtima gününden en az bir hafta evvel Şirketin idare merkezine tevdi etmeleri rica olunur.

İdare Meclisi

RUZNAME

1 - Şirketin fesh ve tasfiyesi hakkında idare hey'eti raporunun okunmasile buna dair karar ittihası.

2 - Şirket muamelatın tasfiyesi için icab eden tasfiye memurlarının intihabı.

3 - İntihab edilecek tasfiye memurlarının selahiyet ve ücretlerinin tayini.

Femil

Sağlığın kıymetini takdir eden Bayanlara âdet zamanlarında seve seve kullanacağı mikropsuz, ufak, yumuşak ve sıhhî en birinci mahrem tuvalet bezleridir. En ince elbiseler altında bile belli olmaz.

FEMİL ve BAĞI

Her eczanede, kadın berberlerinde ve tuvalet mağazalarında bulunur.

ZAYİ — Galata nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkerem ve beraberinde Beyoğlu yabancı askerlik şubesinde kayıdlı olan ve tecil edilen askerlik tezkerem 3 senelik tarik bedeli makbuzları da kaybolmuştur. Yenilerini alacağımdan eskilerinin hükmü yoktur.

Rizeli Haleb vapuru gemisi 5740 numaralı Hasan oğlu Yusuf Genç

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları müessesesi müdürlüğünden:

Fabrikalarımızda külliyetli miktarda orta yağ, kalın yağ ve zift istihsal edilmektedir. Bunlardan:

1 — Orta Mazot Yağı:

Mahrukat olarak yalnız başına veya dizel yağı ile muayyen nisbetler dahilinde karıştırılarak kullanıldığı gibi hayvan dezenfeksiyonu ve umumi dezenfeksiyonda ve yıkama yağı olarak gazdan benzol ayrılması, boya ve cilâ yapılması, toprak ve rütubetle temasta bulunan ağaç aksamının muhafazası, gaz yağı ile mahlûtta sıtma mücadelesinde ve % 11 - % 16 «karbolik» ve «krizelik» asit ihtiva ettiğinden bu madenlerin istihsali için mevaddı iptidaiye olarak kullanılması kabildir.

Fiatı:

Müessesemiz sahası vagonda teslim tonu T. L. 97.00 «doksan yedi» liradır.

2 — Kalın Krozot yağı:

Mahrukat olarak ve aynı zamanda ağaç travers, telgraf direği ve saire gibi toprak ve rütubetle temasta bulunan ağaç aksamının muhafazası için ve dezenfeksiyon işlerinde veya dezenfeksör istihsali için mevaddı iptidaiye olarak kullanılabilir.

Fiatı:

Müessesemiz sahasında vagonda teslim tonu T. L. 60.00 «altmış» liradır.

3 — ZİFT:

Gemi, mavna ve sairenin ziftlenmesinde, katranla karıştırılarak asfalt yol inşaatında ve bina tavanlarının rütubetten tecridi için tecrit malzemesi imalinde kullanılır. Yüksek tevettürlü kablo izolasyonunda ve aynı zamanda siyah kundura boyası, rugan boyası ve siyah yağlı boya, çini mürekkebi, matbua mürekkebi imalinde kullanılan is kömürü istihsalinde ve Briket kömürü imalinde kullanılır. Yumuşak ve sert olmak üzere istenilen evsafta imali mümkündür.

Fiatı:

Müessesemiz sahasında vagonda teslim tonu T. L. 10.00 «on» liradır. Alâkadarların doğrudan doğruya müessese müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (6008)

İstanbul Cumhuriyet Halk partisinden:

100 ve daha yukarı yataklı bir yurt yapılmağa elverişli Beyazıt civarında binası olup ta kiraya vermek isteyenlerin her gün Cağaloğlunda C. H. P. vilâyet merkezine müracaat etmeleri. «6361»

Münakalât Vekâletinden:

1 — Vekâlet otomobilleri için 2475 lira muhammen bedelli 9000 litre benzin 7/8/940 çarşamba günü saat 10 da Vekâlet Levazım Müdürlüğündeki komisyonca açık eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Muvakkat teminatı 185 lira 63 kuruştur.

3 — Şartnamesi parasız olarak verilir.

İsteklilerin kanuni vesikalarile mezkûr gün ve saatte bulunmaları. «6313»

Başvekâlet istatistik umum müdürlüğü eksiltme ve ihale komisyonundan:

1 — Açık pazarlıkla eksiltme ve ihalesi yapılacak olan 35 forma tahmin olunan küçük istatistik yıllığından 500 adedi yazıları Fransızca olmak üzere 4500 kitap bastırılacaktır.

2 — 16 Sahifelik beher forması için tahmin olunan bedel 45 lira üzerinden 1575 liradır. % 7.5 hesabiyle 119 liralık muvakkat teminat vesikası verilmesi lâzımdır.

3 — Eksiltme 1940 senesi temmuz ayının 31 inci çarşamba günü saat 16 da Umum müdürlük binasında toplanacak olan komisyonda yapılacaktır. Nümune dairede görülür. Şartname komisyon kâtipliğinden istenebilir. (3671) (6015)

Başvekâlet istatistik Genel Diraktörlüğü Eksiltme ve ihale Komisyonundan:

1 — Açık pazarlıkla eksiltme ve ihalesi yapılacak olan 40 forma tahmin olunan 11. inci cilt İstatistik yıllığından 2000 nüsha bastırılacaktır.

2 — Tahmin olunan bedel 2000 liradır. % 7,5 hesabiyle 150 liralık muvakkat teminat vesikası verilmesi lâzımdır.

3 — Eksiltme 1940 senesi Temmuz ayının 31. inci Çarşamba günü saat 15 de Umum Müdürlük binasında toplanacak olan komisyonda açılacaktır. Nümune dairede görülür. Şartname komisyon kâtipliğinden istenebilir. «3527» «5871»

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (807) lira olan kalem ucu, zarf ve muhtelif defterden ibaret 4 kalem kırtasiye malzemesi (5/8/1940) Pazartesi günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme ususile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (60) lira (53) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (6286)

★

Banliyö katarlarına mahsus yolcu tarifeleri üzerinden satılan biletler oboneman katarları müstesna 16/8/940 tarihinden itibaren yalnız banliyö katarlarında muteberdir.

Banliyö istasyonlarında tavakkufu olan ana hat trenlerine mezkûr tarihten itibaren binecek yolculara 101 No. lu tarife üzerinden bilet satılacaktır.

Bu katarlara biletsiz veya banliyö biletlerile binen yolcular hakkında biletsiz yolcu muamelesi tatbik olunacaktır. Aboneman katarları munzam ücrete tabi sür'at katarlarından gayri katarlarda yer müsait olduğu takdirde muteber tutulur. «3860» «6301»

★

Devlet demir Y. 10 İşletme Müdürlüğünden:

İdaremizin ihtiyacı için mübayaa edilecek 2500 metre mikâp çam tomruk kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

1 — 2500 metre mikâp tomruğun tahmin edilen bedeli 35000 liradır.

2 — Muvakkat teminat miktarı 2625 liradır.

3 — Çam tomrukları Kars orman müdürlüğünce Oltunun Armeşen ormanından işletmemiz için tefrik edilen maktalardan tedarik edilecektir.

4 — Teslim yeri Sarıkamış Hızar fabrikasıdır.

5 — İhale 5/8/940 pazartesi günü saat 15 de Erzurumda 10. işletme müdürlüğü binasında müteşekkil komisyonda yapılacağından taliplerin mezkûr günde 2490 S. kanunun 32 nci maddesi mucibince tanzim edecekleri teklif mektuplarını ve icabeden diğer vesikalarını eksiltmeye açılma saatinden bir saat evvel komisyona tevdi etmeleri lâzımdır. Posta gecikmeleri kabul edilmez.

6 — Şartnameler Erzurum 10. işletme müdürlüğünden Sarıkamış ve Kars istasyonlarından ve İstanbul 1. işletme müdürlüğünden 175 kuruş mukabilinde alınır.

7 — Taliplerin resmî müteahhitlik vesikalarile diğer kanuni vesikalarını ibraz etmeleri şarttır.» «3980» «6454»

Bir Frezeci isteniyor

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Şişli Atölyesine bir Frezeci alınacaktır.

Taliplerin nüfus hüviyet cüzdanı, hüsnühal kâğıdı ve şimdiye kadar çalıştığı yerlerden almış olduğu hizmet varakası ile 25/7/940 tarihinde İdarenin Metro - han zemin katındaki Zat işleri Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur. 6388)

UMUM MÜDÜRLÜK

Nafıa Vekâletinden:

1 — Teknik okulu mühendislik kursu ikinci giriş imtihanları 5 ve 6 Ağustos 940 tarihlerinde yapılacaktır.

2 — Ankara ve İstanbul vilâyetleri müstesna diğer vilâyetlerde bu imtihanlara iştirâk edecek fen memurları vilâyet makamlarına müracaat ederek imtihanların yapılacağı yerleri öğrenecek ve vilâyetçe kendilerine verilecek talimata tevfikan hareket edeceklerdir.

3 — İstanbul vilâyetinde imtihana girecek fen memurlarının imtihanları teknik okulunda yapılacaktır. Bu sebeple imtihana talip bulunanlar imtihan tarihinden evvel teknik okuluna müracaat ederek okul müdürlüğünden lâzım gelen talimatı alacaklardır.

4 —Ankara vilâyetinde imtihana girecek fen memurları imtihan tarihinden bir hafta evvel Nafıa Vekâleti zat işleri müdürlüğü mektepler bürosuna müracaat ederek çalıştıkları dairelerden getirecekleri fotoğraflı vesikaları ibraz edip kayıt olunacaklar ve imtihanın nerede yapılacağını öğreneceklerdir. «3945» «6398»

İstanbul sıhhî Müesseseler arttırma ve eksiltme komisyonundan:

Sıhhat Vekâleti sıtma mücadelelcri için lâzım olan 24 ton mazot açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 5/8/940 pazartesi günü saat 15 de Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimai Muavenet müdürlüğü binasında kurulu komisyonda yapılacaktır.

2 — Muhammen fiyat: Beher litresi 11 kuruş 88 santimdir.

3 — Muvakkat teminat: 220 liradır.

4 — İstekliler şartnameyi her gün komisyonda görebilirler.

5 — İstekliler 1940 malî yılı ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. (6325

ÇEMBERLİTAŞ Sinemasında

Bugün matinelerden itibaren fevkalâde program

Senenin en kıymetli iki filmi birden:

Ayrıca Programa ilâveten: Şöhreti bütün dünyada tanınmış

FENNÎ HOKKABAZ

Profesör BOROSE ve Mis. OKULTA

Akıllara hayret vereck esrarengiz ve harikalarla dolu numaralarını sayın halkımıza takdim edecekler.

Sinema: 1 — TOPHAT FRED ASTAİRE — GİNGER ROGERS

2 — Kalpazanlar JAMES NEVİL REN TİN TİN

Dikkat: Fiatlarda zam yoktur.

Duhuliye	Hususî	Balkon
10 K.	15 K.	20 K.

MİMAR MÜHENDİSLERE
MÜSABAKA İLÂNI

İrak Hükûmetinin Bağdatta inşasını tasmim eylediği Kültür Enstitüsü binasının mübteker bir krokisinin mücavir Arap memleketlerle Türkiyede bulunan Mühendisler tarafından takdim edilecek krokiler arasında intihap olunması kararlaştırılmıştır. Birinciliği kazanan Krokiye (200) İngiliz Lirası, İkinciye (100) İngiliz Lirası, Üçüncüye (75) İngiliz Lirası, Dördüncüye (25) İngiliz Lirası diğer on krokinin her birine (10) ar İngiliz Lirası mükâfat olarak tahsis edilmiştir.

Tafsilât ve şeraite ittilâ arzusunda bulunanların Ankarada İrak Sefaretine ve İstanbulda İrak Başkonsolosluğuna müracaat eylemeleri rica olunur.

İrak Boşkonsolosluğu

HALİL SEZER

KARYOLA ve MADENÎ EŞYA FABRİKASI

En müşkülpesentleri memnun edecek dünyanın en rahat somye ve divanlarile mütelif cins karyolalarını meşherimizde bir kerre görmeniz menfaatiniz iktizasındandır. Sirkeci, Salkımsöğüt, Demirkapı caddesi No. 7. Tel: 21632.

TUZLA İÇMELERİ

Trenlerinin vapurları köprüden: 6,25 - 7,30 - 9 - 11 - 11,50 12,30 - 13,15 - 15,45 - 19,10 dadır.

ŞOFÖR VE IŞÇI ARANIYOR...
Balıkesir Eti Bank Garp linyitleri işletmesinden:

İşletmemizin Soma ve Değirmisaz Şubelerindeki ihtiyacımız için resimden anlar tesviyeci, tornacı ve kazmacıya ve kamyon nakliyatında çalışmak üzere 3 şoföre ihtiyaç vardır. Taliplerin işletme merkezine müracaatları rica olunur.

İzmir
Enternasyonal FUARI
İstanbul Mümessilliği
SAİD BELGÜN

Standınızı, Dekorasyonunuzu, Nakliyatınızı ve Sigortanızı Temin Eder.

İst. 4 Vakıf Han 1 inci kat No. 32, Telefon: 24601

Telgraf: İstanbul - EHEM, Posta kutusu: 78

Deri ve Deri Sanayii yardımcı maddeleri
İthalâtçıları Birliği Limited şirketinden:

Birliğin 22/7/940 tarihli İçtimaında kanunun emrettiği nisabı ekseriyet hasıl olmadığından atideki Ruznamenin müzakeresi için hissedarlarımızın 9/8/940 Cuma günü saat 15 de Galatada Ömerabet hanındaki içtima salonunda hazır bulunmaları rica olunur.

RUZNAME: 1 - Meclisi İdare raporunun tetkiki ve şirketin tasfiyesine karar ittihazı, 2 - Bilânço, 3 - Kâr ve zarar hesabı, 4 - Mürakip raporunun okunması.

★ İstanbul Belediyesi ilânları ★

Tercümanlığı muvakkaten veya büsbütün bırakmış ve şubemize ihbarı keyfiyet edenlerin ayrıca da terk keyfiyetlerini bizzat Maliye şubelerine haber vermeleri icap ettiği ilân olunur. (6441)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

İLÂN TASHİHİ

Cümhuriyet ve Akşam gazetesinin 19/7/940 tarihli nüshalarında neşrolunan kereste ve kömür hakkındaki ilânın dördüncü maddesindeki muvakkat teminat mikdarının daktilo sehvi olarak 1312 lira 50 kuruş olarak yazıldığı görülmüştür. 1650 lira olduğu tashihen ilân olunur. «6448»

İstanbul elektrik tramvay ve tünel işletmeleri umum müdürlüğünden:

1 — 99 kalem muhtelif demir ve ağaç vidası, mekanik cıvata ve saire kapalı mektupla teklif istemek suretile satın alınacaktır.

2 — Muvakkat teminat maktuan 210 liradır.

3 — Tekliflerin levazımdan parasız tedarik edilecek şartnamesindeki tarifata uygun olarak 2/8/940 cuma günü saat 17 ye kadar Metro hanının dördüncü katındaki levazım, müdürlüğüne imza mukabilinde verilmiş olması lâzımdır. «6213»

ZAYİ — Fındıklıda hamam sokağında 1-3 numaralı marangoz atelyemde kullanılan tek beygirli yük arabamın 3838 numaralı plâkasını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Marangoz atelyesi sahibi
Fehmi Miliğ

Sarıyer tapu sicil muhafızlığından: Büyükderede Mercan sokağında eski 11 kapı sayılı harap bağ ve fındalık mahallinin malikleri ve Panayot vereseleri tarafından muhafızlığımıza hücceti şer'iye ibraz eylediklerinden bu mahal hakkında senetsiz tasarruf muamelesi yapılacağından varisler namına tescil edileceğinden işbu hücceti şeriyenin mahalline tatbikiyle işbu gayri menkul üzerinde tasarruf iddiasında bulunan varsa vesaiki subutiyeleriyle tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında Sultanahmette tapu dairesinde Sarıyer tapu sicil muhafızlığına müracaatları ilân olunur. (M. 2500)

Kadıköy sulh icra memurluğundan: 940/478 Bir borçtan dolayı mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen bir dükkân camekânlı vitrini ve çekirdek kuru kahve ve çekilmiş kahve ve çay ile bazı ev eşyasının açık arttırma ile birinci satışı 6/8/940 tarihine tesadüf eden salı günü sabahleyin saat 11 den 12 ye kadar Kadıköyünde koltukçularda bitpazarında satılacağından talip olanların mahallinde bulunan memurumuza müracaat etmeleri ilân olunur. (M. 2501)